

Thema: Vieren

VrijSprak

Federatie Gouda magazine

Federatie Gouda bestaat uit Doopsgezinden, Remonstranten, Vrijzinnig Protestanten en directe leden

VrijSprak, jaargang 9, 2023, nr. 2

Federatie Gouda

*Adres kerkgebouw St. Joostkapel
Lage Gouwe 134, 2801LK Gouda*

Kerkdiensten en website:

www.federatiegouda.nl

Penningmeester Federatie Gouda

bankrekening: NL77TRIO0379710196

Predikant

Ds. Kim de Berg

Tel: 06-41375303

Email: domineekimdeberg@gmail.com

Secretariaat Federatie Gouda

Nelleke van Dijk

secretaris@federatiegouda.nl

Redactie

Alwien Goossens, Jannet Hendriks,

Jan Gerben Verzijl, Pieter Postma en

Willem Carel Versteegt

Hoofdredacteur

Mirjam van Esschoten

mirvanes@hotmail.com

Lay-out en productie *Pieter Postma*

mapipo@planet.nl

Drukwerk

NLDRUKWERK.nl

Uitgever

Federatie Gouda

Copyright

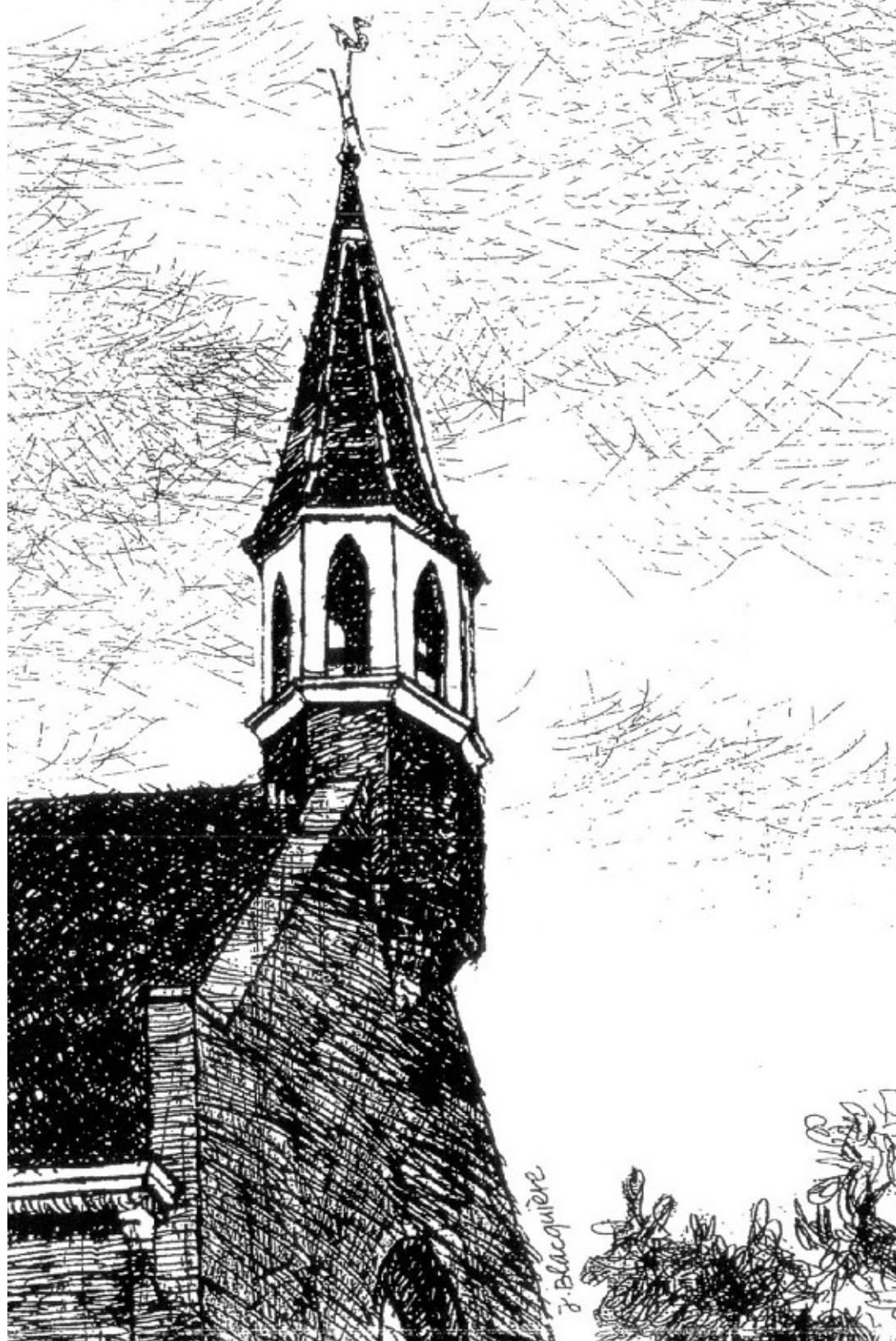
Federatie Gouda Magazine ©

Cover Feest tijdens de startzondag

2023 van Federatie Gouda. Het gebak is versierd door de kinderen van

de Kindernevendienst.

Foto: Leonie de Zwarte

INHOUD

Thema: Vieren, jaargang 9 nr. 2, oktober 2023

Van de redactie: <i>Vieren</i> <i>Mirjam van Esschoten</i>	4	Column: <i>Ik vier het kleine geluk</i> <i>ds. Kim de Berg</i>	14
Thema: <i>Vieren, vijven of zessen</i> <i>Pieter Postma</i>	5 - 6	Beeldenstorm: <i>Foto's</i>	15
Foto: <i>collage startzondag</i> <i>Leonie de Zwarte</i>	7	Preek: <i>The world is on fire</i> <i>ds. Kim de Berg</i> <i>bewerkt door Pieter Postma</i>	16 - 17
Vitamine C: <i>Altijd een boek</i> <i>interview met Scott Douglas</i> <i>Mirjam van Esschoten</i>	8 - 9	Column: <i>Ruimte en compassie</i> <i>Willem Carel Versteegt</i>	18
In Memoriam: <i>Magda van Roon</i> <i>ds. Kim de Berg</i>	10	Thema: <i>Vieren in Gouda</i> <i>Jan Veldhoen</i>	19
Jeugd: <i>Dansen: dat kan ze!</i> <i>Jannet Hendriks</i>	11	Van de Federatie: <i>Lydia stelt zich</i> <i>voor, Lydia Roosendaal</i>	20 - 21
Foto: <i>Marien Brand</i>	12	Column: <i>Vieren en de vulkaan</i> <i>Jan Gerben Verzijl</i>	22
Gedicht: <i>Godsbegrip</i> <i>Bertus Aafjes</i>	13	Agenda	23

Vieren

Mijn vriendin gaat trouwen. Ze is al bijna 20 jaar samen met haar partner, hun huwelijksaankondiging kwam als een verrassing. Wat leuk! En waarom nu? vraag ik haar. 'We willen onze liefde toch vieren, zegt ze. En... nu zijn mijn ouders er nog.'

Vieren, dat doe je met familie, vrienden, dierbaren om je heen. Je viert dat je weer een jaar ouder bent geworden, dat je iets gepresteerd of behaald hebt, dat je de liefde hebt gevonden. Je staat erbij stil, en neemt het niet voor vanzelfsprekend, je markeert het moment.

Vieren kan ook beladen zijn. Ik herinner mij vorig jaar Hemelvaartsdag een dauwtrap-wandeling in het kader van Gouda750. We wandelden samen met vluchtelingen en statushouders uit Gouda en ontbeten samen. Toen bleek dat een van de jongens jarig was, zetten we met z'n allen het Happy Birthday in. Hij sloeg zijn handen voor zijn gezicht en hilde.

Terwijl ik dit stukje schrijf heb ik net de laatste hand gelegd aan de speech die ik wil houden tijdens het diner van de bruiloft. Ik denk terug aan dingen die we samen hebben meegeemaakt, de mooie en de moeilijke momenten. Waarom ik haar waardeer en blij ben met de vriendschap. Dat zeg je niet zo vaak tegen elkaar. Een huwelijksfeest nodigt daartoe uit. Alleen daarom al is het mooi om te vieren.

Ook als Federatie vieren we dit jaar feest. Een jubileum: we bestaan 50 jaar. Hoe mooi is dat, en belangrijk om dat te vieren, het moment niet stilletjes voorbij te laten gaan. Het thema van deze *VrijSprak* is

Handen verwarmen de trouwringen, waarbij goede wensen gedaan worden. Feestelijk gebruik in Litouwen bij een trouwerij. Foto: Henk Krikke

dan ook - net als het jaarthema van de Federatie - Vieren. U vindt verhalen over dit thema, interviews, en natuurlijk weer mooie foto's van de beeldenstormers.

Ik wens u veel leesplezier!

Mirjam van Esschoten

Van de redactie

Vieren, vijven of zessen

Thema

Enige weken geleden waren Martha en ik op bezoek bij ons vroegere mede-redactielid, Esther Heemskerk en haar man Henk in Amerongen. Ik vertelde daar dat we in 2024 het 50-jarige bestaan van Federatie Gouda gaan vieren. Waarom vieren en niet vijven of zessen, vroeg Henk zich af; waarom vieren en niet drieën. Dat laatste zou gezien de drie bloedgroepen: Doopsgezinden, Remonstranten en Vrijzinnige Protestanten, best op zijn plaats zijn geweest. Maar ja, drieën is geen werkwoord. Dus toch maar vieren. Wel boeiend om een woord opeens in een andere context te gebruiken.

Van Dale zegt dat vieren feestelijk doorbrengen of gedenken kan betekenen. Blij zijn met elkaar dus. En ja, we hebben vaak genoeg redenen om iets feestelijk te herdenken en blij te zijn; als er weer een levensjaar voorbij is bijvoorbeeld en we een verjaardag vieren. Hoewel, zo'n verjaardag kon in sommige gezinnen ook wel eens tot gedoe leiden, herinner ik me, want als je verstek liet gaan zonder een goede reden, of je kwam wel terwijl je niet uitgenodigd was, dan konden er zomaar hele familievetes ontstaan. Tradities en normen bepalen dus vaak hoe we moeten vieren, maar ook zie je hoe die tradities steeds weer verschuiven. En zoals het met alles in het menselijk handelen gaat: we maken er soms een potje van. Sportwedstrijden bijvoorbeeld, kunnen vaak aanleiding zijn tot veel vreugde. Als je een doelpunt scoort kun je met veel blijheid in het rond springen en een radslag maken van plezier óf je balt je vuisten, glijdt 5 meter over de grasmatten naar voren, je maakt stompende bewegingen en je schreeuwt je blijheid uit. Zomaar twee verschillende manieren om je vreugde te uiten.

Er wordt vaak gezegd dat we in onze huidige tijd vooral leven met beelden, foto's, selfies en filmpjes en dat die beeldcultuur medebepalend is voor ons gedrag. Zo kunnen die twee verschillende ma-

nieren van je vreugde uiten zomaar verschillende gevolgen hebben. Als je danst van vreugde dan is de sfeer om je heen anders dan als je je vuisten balt en schreeuwt; kijk maar naar de reacties op de tribunes. Tijdens de Tour de France zie je het feestgedruis ook jaarlijks wat opschuiven; renners worden steeds vaker de berg op geschreeuwd en de toeschouwers meppen ze haast van de fiets af. Niemand bedoelt daar iets kwaads mee, maar toch gebeurt er wat met ons en kan het vieren van een kampioenschap opeens tot vechtpartijen en bussen vol ME'ers leiden. Als schreeuwen de norm is, dan kunnen rellen zomaar een volgende stap worden. En wij allemaal, wij glijden daar als het ware gewoon in mee.

Het WK voetballen van de vrouwenteams voelde als contrast haast weldadig aan met blijdschap en verdriet als logische emoties. We kunnen er kennelijk voor kiezen op welke manier je viert. Door de eeuwen heen zie je die golfbeweging van menselijke gedragingen en emoties als een voortdurend veranderingsproces. Iedere generatie heeft de neiging om daarin net weer iets verder te gaan of je anders te uiten. Prima, want niets moet hetzelfde blijven: verandering is een permanent proces. Zo schuiven we steeds heen en weer; steeds iets verder of juist weer iets terug. Het heeft er dus helemaal niks te maken dat vroeger iets beter of slechter was. We zijn altijd ergens heen op weg in ons veranderingsproces. Wat wel zo is, is dat een mens iedere dag weer zelf kan kiezen hoe je dingen doet en hoe je je emoties uit en je je vreugde laat zien.

Vieren, ja we vieren wat af. Kijk naar al die festivals, waar duizenden urenlang met de handen in de lucht staan te springen. Ik voel me nooit zo thuis in grote massa's, maar al die vaak jonge mensen doen dat kennelijk wel en dus is het voor hen een prachtige manier om vreugde te beleven,

te vieren dus. Grappig ook als je bedenkt dat onze tijd gekenmerkt lijkt te worden door toenemende individualisering, leven in je eigen bubbel en dat deze tegenstelling kennelijk ook nodig is.

Tegenwoordig zie je in overlijdensadvertenties vaak staan dat het leven van de overledene gevierd wordt in een speciale samenkomst. Mooi toch, het leven vieren van degene die dood is. En als je dat leven viert en als je dankbaar bent voor alles wat je hebt mogen delen en al het mooie

Foto: Leonie de Zwarte

dat er was, dan valt de toekomst zonder die ander misschien een klein beetje minder zwaar, juist doordat je in dankbaarheid kunt vieren.

Maar volgens Van Dale betekent vieren ook: de teugels laten vieren, minder streng zijn. Dat zou ons als leden van Federatie Gouda moeten aanspreken. Elkaar niet afrekenen op dogma's of hele en halve waarheden, maar luisteren naar wat een ander beleeft en beweegt; geen controle, maar bemoediging. Als je, net als in een liefdesrelatie, kunt glimlachen om elkaars wonderlijke of rare eigenschappen en je daarmee kunt leven. Ik denk dat we het die afgelopen 50 jaar goed gehad hebben met elkaar, omdat we elkaar geen normen of verplichtingen hebben opgelegd.

Echter, vieren zonder een toekomstperspectief voelt een beetje leeg. Want alleen terugkijken naar het voorbije, is net alsof je achterstevoren in de kerk zit. Het feit dat we het met elkaar goed hebben gehad en we elkaar in vrijheid hebben gehoord, geeft voor mij hoop en vertrouwen in de toekomst. Die toekomst zal er gegarandeerd heel anders uitzien dan we ons zelfs maar kunnen voorstellen, want zo gaat dat nu eenmaal in het leven en in de wereld. Niets blijft hetzelfde.

Hoe het dan zal gaan? Geen idee, we zullen het meemaken. Het toekomstperspectief is dat we het met elkaar wel zullen zien. We begonnen met drie bloedgroepen en we hebben nu ook veel nieuwe leden die niet behoren tot een van die groeperingen. Een vierde poot als het ware. (Hé, toch vier als getal.) En al die nieuwe mensen gaan binnen ons verband mede vormgeven aan de toekomst en aan nieuwe identiteiten en vormen en die zullen ook weer veranderen. Ik kan niet wachten om dat allemaal te zien gebeuren.

Pieter Postma

Altijd een boek

Binnen de Federatie staan drie C's centraal: Christendom, Compassie en Cultuur. In deze rubriek worden Federatieleden gevraagd naar hoe zij aan hun dosis culturele vitamine C komen.

Ik word hartelijk ontvangen door Scott en zijn vrouw Esther in hun huis aan de Wethouder Venteweg. Mijn oog valt direct op de schilderijen aan de muur. Een plattegrond van Amsterdam ('daar hadden we onze eerste jaren samen'), een mooi schilderijtje van een toren ('gekregen toen we kort in Kopenhagen woonden), drie werkjes van Schotse hooglanders in de kast ('die staan voor onze drie jongens'). Ieder kunstwerk heeft een verhaal, een herinnering. De rijkgevlude boekenkast ontgaat mij evenmin.

Wanneer ik even later met Scott in de tuin zit met een kop koffie vraagt hij allereerst naar mijn verhaal. Die grote interesse in verhalen kenmerkt Scott en is ook de rode draad in dit gesprek. Hij heeft veel gereisd en op veel verschillende plekken in de wereld gewoond en gewerkt, in Hong Kong, Engeland en de Cariben, en wil overal verhalen ophalen.

Van jongs af aan horen boeken bij zijn leven. 'Ik moet altijd in een boek bezig zijn. Dat kunnen lichte boeken zijn, of juist steviger literatuur. Soms lees ik een boek in een ruk uit, soms elke avond voor het slapen een paar bladzijden. Maar altijd moet een stukje van mijn hoofd in een roman, in een verhaal kunnen zijn. Ik verlies me graag in een boek, maar wil ook leren over de context. Wie is de auteur, wat vertelt dit verhaal over het land of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt. Via boeken probeer ik de wereld en zijn inwoners te 'verstehen'. Een greep uit de boeken die voor-

bijkomen in ons gesprek: *How to be both* van Ali Smith, *Dubbelspel* van Frank Marinus Arion, en *The Buried Giant* van de Brits-Japanse auteur Ishiguro.

Scott vertelt me over de tijd dat hij promoveerde in Oxford. 'Oxford is een bijzondere plek. Elk college is eigenlijk een klooster met alles er op en er aan. En als je op het middenplein staat zie je wat belangrijk is: voedsel voor de ziel in de vorm van de kapel, voedsel voor het lichaam in de vorm van de eetzaal en voedsel voor de geest in de vorm van de bibliotheek. En dat alles omgeven met symboliek, het voorrecht dat je daar mag studeren en de bijbehorende opdracht om de wereld in te gaan. Het heeft erg veel indruk op me gemaakt.'

Kunst en architectuur kunnen ook ervaringen van schoonheid oproepen. 'Toen ik als student zonder budget in Londen woonde waren de musea net gratis geworden. Ik kon zomaar even het Tate Modern inlopen om een paar brokjes kunst in me op te nemen. Dat was fantastisch.'

Ook in de natuur vindt Scott schoonheid. 'Ik fiets graag met de kinderen door de polder. Ik heb dan

niet zozeer de behoefte om meer te weten over de bloemen, bomen of dieren. Daar ervaar ik gewoon hoe mooi het is. Ik denk dat muziek, dans of poëzie op diezelfde manier bij mij werken. Deze kunstvormen zijn minder vanzelfsprekend voor me dan literatuur, ze spreken een ander deel van mij aan. De emotie. Boeken zijn voor

mij een primaire levensbehoefte, die heb ik altijd nodig. Maar van andere schoonheid word ik stil, en dat komt bij mij niet zo snel voor.'

Mirjam van Esschoten

Scott geeft het Vitamine C-stokje voor het volgende nummer door aan Esther Leeuwrik.

Magda van Roon

Op 2 augustus overleed ons gemeentelid Magda van Roon-Kleijn, zij werd 81 jaar. Sinds een aantal jaar was Magda betrokken bij onze Federatie en we hebben haar leren kennen als een betrokken, hartelijk, belesen en bescheiden mens. Een groot liefhebber van taal, in het bijzonder van poëzie. Ze kwam graag in de kerk, hield van een zorgvuldige liturgie en leefde op wanneer ook daar gedichten klonken. Daarin beleefde ze haar geloof en vond ze de ruimte om te zoeken naar zin.

Naast haar verbinding met de Federatie was ze ook heel actief bij het Oecumenisch Initiatief Gouda. Ze kon daar haar creativiteit kwijt en was dankbaar voor de groep gelijkgestemden waarmee ze de vieringen voorbereidde.

Deze twee geloofsplekken waren na haar verhuizing naar Gouda in haar leven gekomen. Kort daarvoor was haar man Reijer overleden, met wie ze in Berkenwoude woonde. Een groot verlies, ze hielden zoveel van elkaar. Langzaam maar zeker lukte het Magda haar leven opnieuw op te bouwen. De band met haar kinderen en kleinkinderen was daarin heel belangrijk. Net zoals de contacten met haar familie en vrienden. Magda had een groot netwerk. Ze was open en geïnteresseerd en mensen waren graag bij haar in de buurt. Voor hen probeerde Magda steeds vrolijk en belangstellend te zijn. Het viel haar zwaar dat ze door haar afnemende gezondheid voor haar gevoel steeds minder kon doen voor anderen. Het maakte dat ze worstelde met de vraag naar de zin van het bestaan in deze levensfase.

Op 2 augustus heeft Magda in alle rust het aardse leven losgelaten. Ze is in besloten begraven. Later die maand, op 25 augustus was er een herdenkingsbijeenkomst in de

Hervormde Kerk in Haastrecht. We deelden herinneringen aan Magda, er klonk prachtige muziek en natuurlijk waren er gedichten. Haar lievelingsdichteres was Judith Herzberg. Op de kaart stond dit gedicht, tekenend voor wie Magda was:

Er is nog zomer en genoeg
wat zou het loodzwaar
tillen zijn wat een gezwoeg
als iedereen niet iedereen terwille
was als iedereen niet iedereen
op handen droeg.

Dat we er in de geest van Magda voor elkaar
mogen zijn, in verbondenheid, zachtheid en
met oog voor schoonheid en liefde.

Ds. Kim de Berg

In memoriam

Dansen: dat kan ze!

Mila is een verlegen meisje. Ze zegt bijna nooit iets in de klas. Ze mag altijd wel meedoen met spelletjes, maar de kinderen vinden dat ook weleens

lastig. Want Mila vergeet soms helemaal de regels van het spel en gaat dan zomaar rondlopen.

Op een dag komt er een kunstenaar lesgeven in de klas. De kinderen krijgen allerlei materialen om torens mee te bouwen. Je mag het alleen doen of in een groepje. Mila bouwt alleen. Als de kunstenaar vraagt of ze bij een groepje wil meebouwen, schudt ze haar hoofd.

De toren van Abdel en Mo wordt heel hoog. Die van Samira en Emma is helemaal roze. Tjerk, Daan en Ibrahim hebben een hele stevige dikke toren gebouwd. De toren van Mila heeft allerlei kleuren, maar staat nogal scheef.

Aan het eind van de les gaat de kunstenaar de torens van de kinderen bespreken. Ze vraagt de kinderen wat ze van de torens vinden.

De hoge toren vinden de kinderen heel hoog en knap gedaan. De roze toren vinden ze schattig en ook heel netjes. De dikke toren vinden ze mooi stevig: die zal nooit van je leven omvallen. Bij de toren van Mila is het even stil. Dan zegt Mo: "Hij is scheef." "Ja," zegt Emma. "Hij is wel erg scheef. Dat hoort toch niet?" Mila zegt niets en schuift stilletjes steeds verder naar achteren. Dan zegt de kunstenaar: "Kinderen, kijken jullie nog eens goed: de toren is niet scheef. Hij danst!"

toren van Mila en ook om Mila heen. Mila krijgt er rode wangen van. Dansen? Ja, dat wil ze wel en dat kan ze!

Als de kinderen buiten spelen vindt niemand het meer gek als Mila ineens niet op de regels let. Ze kijken wat Mila doet. "Hé Mila," zegt Daan, "wat doe je?" Mila wijst naar een vlinder. Dan pas zien de anderen de prachtige vlinder, die Mila allang had gezien.

Mila zegt nog steeds bijna nooit iets in de klas. Maar iedereen ziet haar. En iedereen kijkt wat Mila ziet en wat ze doet. Want Mila ziet altijd wel iets moois en dan danst ze.

Jannet Hendriks

Foto: Marien Brand

Godsbegrip

God zit niet op een troon van chroom of van nikkel

*Soms zit hij in een oude pereboom
en merelt,
soms staat hij op zijn hoofd in een klein kind
want hij is altijd soms.
Hij is geen kerk van holle eeuwigheid,
hij is geen kathedraal van hoge lege almacht,
hij is een nu, een hier, een altijd soms,
soms lust die schuimt,
soms een verliefdheid,
en wee de maagd.*

*Maar altijd is hij overal in alles
Zoals het is,
Zoals het soms en altijd anders is.*

Bertus Aafjes

Uit: De Karavaan, verschenen bij Meulenhoff, 1953

Ik vier het kleine geluk

Ik moet bekennen dat ik niet zo'n feestvierder ben. Althans, niet wat geplande feestjes betreft.

Vaak zijn de verwachtingen torenhoog, 'moet' het gezellig worden en valt het daarvoor tegen. En: anders dan mijn beroep doet vermoeden, sta ik ook niet zo graag in het middelpunt. Een groot verjaardagvierder ben ik daarom ook niet.

Spontane feestjes, daar ben ik dan wel weer van. Een lunch die onverwachts uitloopt op borrelen en een hele lange avond, waarbij steeds meer mensen aanhaken. Een etentje waar opeens een gitaar tevoorschijn komt en iedereen meezingt met steeds nieuwe evergreens, bij voorkeur tot het ochtendgloren.

Maar omdat dat uitzonderlijke gebeurtenissen zijn, probeer ik ook en vooral elke dag het leven te vieren. En daar ben ik dan wel weer best goed in.

De dichteres Mary Oliver (1935-2019) begint één van mijn lievelingsgedichten met de zin: "My work is loving the world..." en die woorden omarm ik graag. De wereld liefhebben als eerste en diepste roeping, ik zeg het de dichteres graag na. Een vergelijkbare levensinstelling hoor ik terug in de woorden van Vincent van Gogh, die zei: "De beste manier om God lief te hebben, is om veel dingen lief te hebben."

Geloof en leven gaan ook voor mij over liefhebben. En liefhebben, dat ervaar ik als de hoogste vorm van vieren. In haar gedicht somt Mary Oliver vervolgens een heel aantal dingen op waar we

van kunnen houden: zonnebloemen, diepparse pruimen, de weiden, de slaperige opgegraven mossel. Naast die schoonheid uit de natuur is er de kunst, de muziek, de literatuur, en natuurlijk: al die soorten mensen. Er is zoveel om lief te hebben en dus heel veel om te vieren.

Dat hebben we ook wel nodig als tegenwicht, want er is helaas ook meer dan genoeg om zorgen over te hebben.

Mij helpt het om me zoveel mogelijk te oefenen in het vieren van datgene wat goed is of mooi of zacht. Door me bewust te zijn van zoveel dat het liefhebben waard is en er voluit van te genieten. Niet gepland, maar als kleine cadeautjes die me toevallen. Al die dingen sla ik als het ware op in mezelf om ze tevoorschijn te halen wanneer ik behoefte heb aan troost of hoop.

Zoals in het liedje uit The Sound of Music (de film is in zichzelf al een bron van troost trouwens), waarin bezongen wordt hoe de gedachte aan de fijne dingen je uit de put kunnen trekken. In de vertaling van Jan Rot (zing in gedachten vooral mee): 'Sneeuw-witte pony's en taartjes uit Wenen. Geisha's en riksja's en wind om je benen. Vlak voor je voeten een wilde patrijs. Allemaal hoog op mijn lievelingslijst.

Als ik bang ben, als ik boos ben, als de zon niet schijnt; dan denk ik gewoon aan mijn lievelingslijst en weet dat de pijn verdwijnt.'

Misschien ben ik eigenlijk toch een feestvierder, maar dan van het kleine geluk dat me elke dag weer op zoveel manieren in de schoot wordt geworpen!

Kim de Berg

Beeldenstorm

Foto: Marien Brand

Foto: Ria Kroon

Foto: Jantien Oostijen

Foto: Henk Krikke

The world is on fire...

And we are still buying shoes.
Met deze prikkelende woorden, die als een aanklacht klinken tegen het consumptiepatroon waarmee we de aarde kapot maken, begon ds. Kim de Berg haar preek tijdens de startzondag op 3 september 2023.

De woorden vormen de titel van een boekje, waaraan Kim de Berg vaak moet denken en dan niet alleen vanwege haar liefde voor schoenen, want we hebben toch allemaal zo onze eigen materiële verleidingen. Het gaat haar om de bredere vraag hoe het goede en het mooie van het leven te verenigen is met onze verantwoordelijkheden. Kan het eigenlijk wel; dat genieten en vieren van het leven als we denken aan de toekomst van mens en aarde zoals die er nu uit lijkt te gaan zien? Of om het naar de toekomst van de kerk te vertellen: de cijfers over kerkelijke betrokkenheid stemmen nog altijd verre van optimistisch. Is het vieren van een jubileum als ons 50-jarige federatieve bestaan niet een beetje als dan-

sen op het dek van de Titanic terwijl we al de zee in worden getrokken? En hoe zit het met het geheel van ons bestaan: kunnen we zowel Atlas en Dionysus tegelijk zijn en het gewicht van de wereld op onze schouders voelen als tegelijkertijd voluit de geneugten van het leven proeven? Gaat het samen, dat calvinistische verantwoordelijkheidsgevoel en de katholieke levensvreugde?

Wellicht kunnen we die tegenstelling overbruggen vanuit onze Joodse wortels. In het Eerste Testament is volop aandacht voor de verantwoordelijkheid: het zorgen voor de

wees, de weduwe en de ontheemde als opdracht voor ieder mens. Maar die opdracht is ook geworteld in het besef dat het leven goed is en dat we vanuit ontspanning en vreugde onze taak in de wereld op ons mogen nemen. Het Jodendom is diep doordrongen van de zware kanten van het bestaan en toch wordt er, sinds het prille begin van de traditie, wekelijks gevierd: iedere week op elke zevende dag is er de sabbat.

De sabbat is ophouden met werken en stilstaan bij het geloof dat de schepping in essentie goed is en vieren dat we er zijn; in gastvrijheid, met zorgvuldig bereid eten en de zegening van een goed glas wijn. In goede en in slechte tijden. En omdat de sabbat verbonden is met God, krijgt dat genieten ook een extra laag, weg van de oppervlakkigheid. Het goede dat we ontvangen is, zo leren wij uit deze traditie, geen recht maar een gave. Het doet ons opademen en tegelijk staat het nooit los van onze religieuze roeping om die wees, die weduwe en die ontheemde niet te vergeten. Om het anders te zeggen: om alle leven te behoeden en te beschermen. Zo is het genieten van het leven geen los hedonisme, maar is het ingekaderd in de ervaring van eendigheid en pijn. Omdat je weet dat het leven kwetsbaar is en eindig, kort en met de nodige last, juist daarom kun je wat wel goed is op waarde schatten en ervan genieten. Omdat er een voortdurend appèl op ons wordt gedaan, hebben we dat opademen nodig. "Het is het loon dat God je heeft gegeven."

De oproep om te genieten van het leven is dus geen oppervlakkig doekje voor het bloeden. Er is wel degelijk een heel concrete taak voor ons, zoals het niet eindeloos zoeken naar de Zin van alles, maar je eigen leven zin geven door te doen wat je hand vindt om te doen

en, zoals Prediker zegt, we mogen daarbij tegelijk het goede omarmen en vieren. Beide horen bij het leven. Vieren ontslaat ons niet van onze verantwoordelijkheid en neemt ons verdriet en zorg niet weg, maar zonder te vieren gaan we ten onder aan de zwaarte van het bestaan. En zo is het niet bedoeld, dat is zonde.

Zo zetten de leerlingen van Jezus bijvoorbeeld de vreugde en de verantwoordelijkheid tegenover elkaar. Waarbij dat wat in hun ogen het zwaarste is, ook het zwaarste moet wegen. Daarom wordt de vrouw die Jezus met kostbare olie zalft weggezet als verkwistend en onverantwoordelijk. Maar met die zwart-wit tegenstelling zijn ze bij Jezus aan het verkeerde adres. Waarom vallen jullie deze vrouw lastig? Zij heeft iets goeds voor mij gedaan. Want de armen zijn altijd bij jullie, maar ik zal niet altijd bij jullie zijn, zegt hij. Dat betekent niet dat de armen er niet toe doen, nee, want Jezus confronteert ons telkens weer met onze verantwoordelijkheid voor de naasten.

Schuldgevoel lost de problemen van de wereld niet op. Maar ook andersom, als we ons overgeven aan grenzeloos genot, dan maken de aarde kapot en kunnen we het leven niet waarderen als een gave en dus ook niet de dagelijkse schoonheid en liefde als de kern van het bestaan ervaren. Wanneer we geen verantwoordelijkheid nemen voor de aarde en voor de medemens dan gaat de wereld ten onder, maar zonder het goede te omarmen en hoogtijdagen te vieren houden we het niet vol en doen we onze ziel en daarin ook onze Schepper tekort.

Dat wordt voor Kim de Berg op treffende manier verwoord door het volgende ver-

haal over de dichter Rilke die elke middag een wandeling maakte met een vriendin in de omgeving van zijn woning in Parijs. Daarbij komen ze telkens op dezelfde plek langs een bedelares. Rilkes vriendin geeft altijd wat geld aan de arme vrouw.

Op een van hun wandelingen zegt de dichter opeens tegen zijn metgezel: 'We zouden niet alleen haar hand maar ook haar hart iets moeten geven.' Een paar dagen later brengt hij een prachtige rode roos mee en legt die in de hand van de bedelares; de vrouw staat op, zonder iets te zeggen kust ze Rilke's hand en gaat weg, een aantal dagen lang lijkt ze verdwenen. Pas een week later zit ze weer op haar vaste plek. De vriendin vraagt Rilke: 'Waarvan zou ze al die tijd geleefd hebben?' En hij antwoordt met overtuiging: 'Van de roos.'

Ten diepste toe leven we zowel van brood als van liefde, wil dit verhaal zeggen. En die liefde mogen we vieren. Omdat ze in zichzelf goed is en omdat ze de bron is waarvan uit het goede gedaan kan worden. En de plekken waar liefde, waar caritas, wordt geleefd en gedeeld, ook die mogen we vieren.

En dat gaan we doen. Een jaar lang verwonderen we ons nog een beetje extra over die roos, over dat wat bloeit, over alle innerlijke rijkdom die we doorgegeven hebben gekregen. En nemen we ons voor op een vreugdevolle manier zelf die rijkdom ook weer door te geven.

Moge het zo zijn. Amen,
zei ds. Kim de Berg

Bewerkt door Pieter Postma

Ruimte en compassie

Dit is het jubileumjaar van de Federatie en er is, zo begrijp ik, heel wat te vieren. Voor veel vieringen maken we ruimte vrij in onze agenda, de mensen die het feest geven proberen de ruimte zo mooi mogelijk te maken, of dat nu binnen of buiten is. Bij vieren willen we de mensen betrekken met wie we verbonden zijn. En een goede viering geeft vaak nog reden tot napraten.

Toen het thema van dit nummer van VrijSprak kwam, dacht ik bijna ogenblikkelijk aan de niet veel gebruikte betekenis van vieren, namelijk ruimte geven, maar niet loslaten. Denk maar aan het gezegde: "de teugels vieren". Je geeft ruimte maar blijft verbonden.

Toen ik net bij de Federatie kwam was mijn vrouw Regine ziek en ze is begin 2020 overleden. Ik heb toen veel ruimte gekregen van de mensen om mij heen, ook binnen de Federatie, om het verhaal dat ik over Regine wilde vertellen ook werkelijk te vertellen. Nooit voelde ik me te veel. Er was ruimte om mijn verhaal te vertellen, elke keer weer. Ruimte en verbondenheid heb ik ervaren. Jullie hebben mij op deze manier gevierd. Nu denk ik dat dit misschien wel een kenmerk van onze gemeente is, opgebouwd rond de drie C's:

Christendom
Compassie
Cultuur

Compassie in mijn eigen woorden, meevoelen met de ander en ook actief werken, luisteren, helpen om het verdriet, het gemis, de pijn van die ander weg te nemen. Laten we elkaar ook op deze manier vieren, de tijd vrij maken, de ruimte gevend voor het verdriet en tegelijkertijd nabij, verbonden zijn.

Vaak moeten we, ik, schroom overwinnen, maar daar zouden we ons niet door moeten laten tegenhouden. Als het moeilijk wordt om die stap naar de ander te maken, stel je dan voor dat je samen op dit veld zit of op een bankje er vlakbij: rust, ruimte, kleur, zon. Is het dan echt nog zo moeilijk? Ik wens ons die ruimte en verbondenheid toe. In dit feestjaar en alle jaren die daarna komen. Thuis, onderweg, waar dan ook.

Willem Carel Versteegt

Foto: Willem Carel Versteegt

Vieren in Gouda

Thema

Op 19 september opende het Museum Gouda de vernieuwde presentatie over 'Religieus Gouda'. In een kleine zaal wordt aandacht besteed aan de talrijke religieuze stromingen die in de afgelopen eeuwen in Gouda zijn vertegenwoordigd en worden vier geloofsgemeenschappen nader belicht. Naast twee grotere, de orthodox-protestanten en moslims, is er ook aandacht voor twee kleinere stromingen, de Joodse synagoge en de Federatie Gouda. In enkele vitrines zijn voorwerpen te zien die iets te maken hebben met de vieringen in de verschillende gebedshuizen.

Bij de opening speelde een korte videopresentatie waarin vertegenwoordigers vertellen over het kenmerkende van hun eigen geloofsbeleving in kerk, synagoge of moskee. Het verhaal van Lea Coeverden namens de kleine Joodse gemeenschap in Gouda daarin maakte indruk en ik sprak haar tijdens de bijeenkomst; het ging over 'vieren' en 'herdenken'.

We deelden gedachten over het nut van vieren als dat wat je viert niet of nauwelijks nog bestaat. Lea vertelde me dat ze bij de synagoge in Rotterdam is aangesloten. Er is immers sinds 1964 geen actieve gemeente meer in Gouda. Haar drang om te 'vieren' komt, denk ik, voort uit het krachtig verlangen om niet op te geven, om te blijven bestaan, om te laten zien: we zijn er nog. Dat samenkomen is gericht op de toekomst en ik zie daarin veel parallellen met onze kleine geloofsgemeenschap.

Op 3 september vierden we tijdens de Startzondag de opening van ons eigen jubileumseizoen. Na de dienst kon iedereen op voorbedrukte labels schrijven wat er nu in de kerk gevierd kan worden. Bijna vijftig kaarten hingen er ten slotte aan kleurige touwtjes in de Lutherzaal met een prachtig palet van inspiratie: 'ik vier verbondenheid in de

Foto: Leonie de Zwarte

kerk' en 'ik vier in de kerk de belofte dat het anders kan' en 'ik vier in de kerk alles wat nog komen gaat' en nog veel meer. Opvallend oprecht en positief maar vooral ook toekomstgericht en vol verwachting.

Het wordt een mooi jubileumjaar!

Jan Veldhoen

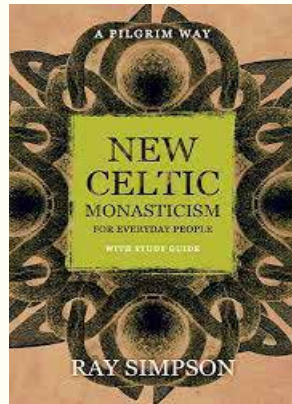
Lydia stelt zich voor

Met welk voorwerp zou ik me het beste kunnen voorstellen?', vroeg ik mijn man. 'Met een boek natuurlijk!', zei hij meteen.

Ja, als één ding mij kenmerkt, is dat ik sinds mijn box-tijd boeken verzamel. Mijn box stond naast de boekenkast van mijn vader en ik trok alle boeken die ik te pakken kon krijgen in de box. Daarom een viertal boeken, die ik net uit de boekenkast getrokken heb en op mijn leesstapel liggen. Boeken, die ook iets zeggen over mij in relatie tot mijn kijk op het werken in de kerk en zingeving.

Leefregel

De snelle maatschappelijke en sociale veranderingen in onze samenleving vereisen een creatieve en persoonlijke kijk op religie en zingeving. De postercampagne in 2015 over een persoonlijke God, de eigen geloofsbelijdenis schrijven en de eigen leefregel schrijven zijn voorbeelden daarvan. Op mijn nachtkastje ligt het boek 'New Celtic Monasticism for Everyday People with Study Guide' van Ray Simpson. Hij beschrijft 10 wegwijzers die persoonlijk en praktisch ingevuld kunnen worden. Zouden ook wij onze leefregel kunnen schrijven en uitleven?

Kunst als spiegel

Ik houd van het bezoeken van tentoonstellingen en neem regelmatig een mooie catalogus mee. Kunst kan een spiegel voorhouden en het

boek 'Het is aan ons; waarom we de kunstenaar in onszelf nodig hebben om de wereld te redden' van Merlijn Twaalfhoven is zo'n boek. Het is een boek over zingeving en compassie, niet in de kerk, maar op straat. Hij schrijft over hoe hij ertoe komt om buiten de gebaande paden te treden met zijn composities en muziekprojecten en daarmee grenzen doorbreekt.

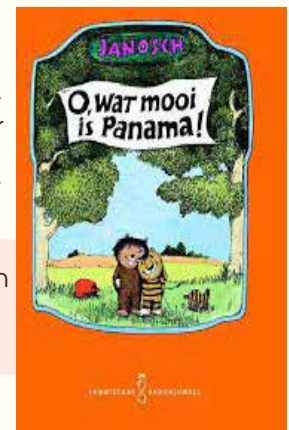
De leegte voorbij

Ik zie uit naar het nog te verschijnen boek: 'De leegte voorbij, op zoek naar een verhaal dat ons verbindt' door Joost Röselaers en Esther van Fenema, waarin zij op zoek gaan naar vormen van zin en verbondenheid.

Reisgenoot

Ik houd van pelgrimsverhalen en van verhalen voor jong en oud; binnen handbereik ligt altijd mijn favoriete pelgrimsverhaal in de vorm van een prentenboek: 'O, wat mooi is Panama!' van Janosch. Kleine Beer en Kleine Tijger gaan hun droom achterna, ondanks dat ze alles hebben wat hun hart begeert. Ik ga vast het boek een keer gebruiken, want soms is het paradijs dichterbij dan u denkt.

De komende tijd hoop ik met u kennis te maken en samen met u te ontdekken hoe we onze kern-

waarden in onze visie en missie kunnen realiseren en inzetten voor een herkenbaar vrijzinnig geluid voor onszelf en in onze omgeving. Deze vraag naar 'gemeenteopbouw en profilering' is het doel van het project en mijn opdracht.

Voorals hoop ik dat we een goede tijd met elkaar beleven. Ik ben graag de reisgenoot op de weg die we samen de komende tijd zullen gaan. Ik heb er zin in!

Lydia Rosendaal

Lydia woont met haar echtgenoot in Gouda en is als 'vriend' al langer betrokken bij de Federatie. Ze is actief als zelfstandig gemeentebegeleider voor (wijk)gemeenten

Cursiefje

*Droevig vloeien mijn tranen
boren hun spoor van verdriet -
wee mij; u raken ze niet*

*Tranen moeizaam doorleden
diep uit mijn ingewanden
onaanvaard blijven ze branden
niet zonder reden vergleden
wenen ze om het verleden
boren hun spoor in graniet-
wee mij; u raken ze niet*

*Een Vilancico: een Spaans gedichtje
begin 16e eeuw,
Uit Spaanse lyriek van lief en leed
vertaling Dolf Verspoor*

Vieren en de vulkaan

Vieren is één kant van een medaille. Hoe ouder ik word, des te meer ik nieuwsgierig ben naar de andere kant. De bekende kant is die van uitbundig, blij, vrolijk, feest, lekkers, samen, happy, positief. De andere kant is voor mij niet direct het tegendeel. De andere kant zijn de gedachtes over het waarom, over aanleiding, over de niet-vierders.

Die interesse in de andere kant van vieren kan ik goed duiden. Ik was middelbare scholier. Beatrix werd ingehuldigd als koningin op de Dam in Amsterdam. Zou ik daarheen gaan? Een inhuldigingsfeest live meemaken? Het bleef bij televisiekijken. Geen vrolijke televisie, maar een veldslag tussen de ME en krakers, alternatieven en punkers onder de strijdkreet 'geen woning, geen kroning'. Aan welke kant stond ik eigenlijk? Kiezen kon ik niet, beide kanten gebruikten valide standpunten. Dit bewustzijn over vieren is me altijd bijgebleven. Muziek sterkte die overtuiging; De Dijk met 'Dansen op de vulkaan':

*"Je moet je het schompes werken
En je doet het maar waarvoor?
Het kan elk moment gebeurd zijn
Maar ze gaan nog even door
Nog dicht bij de afgrond
Nog dicht op het vuur
En het wordt alleen maar erger
met het uur
Bommen voor de vrede
Leugens om het geld
En wij moeten betalen
Ook al had je niks besteld
Waar halen ze de lef
En de gore moed vandaan
Lief, trek iets moois aan
Dan gaan we dansen, dansen, dansen"*

Jarenlang heb ik de gedachte gehad dat ik de enige was die vieren in een andere context kon zien. Soms bleef ik dan maar weg bij een te vieren iets. Niemand wacht op een feestverstoorder toch? En nu, met meer jaren achter dan voor me, lijkt het of ik niet meer

alleen ben. Aandacht vragen, vragen opwerpen, is het de tijd of zijn het de jaren van mij en de mensen om me heen die dit toestaan? Dansen op de vulkaan, de ultieme beeldspraak van de dichter Huub van der Lubbe (zanger en tekstschrijver van De Dijk) is een tijdloze diepgang van het vieren van de dag. Een diepgang die groeit met leeftijd.

Jan Gerben Verzijl

Column

Cursiefje

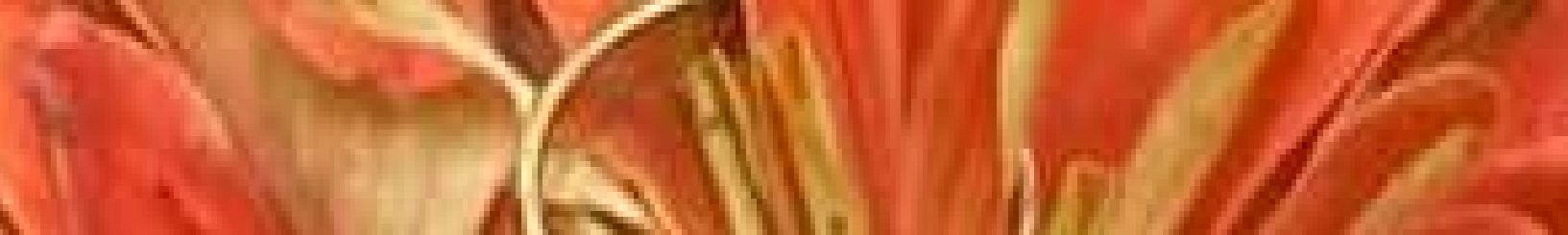
*De tranen van een
Arabische moeder
wegen net zo zwaar*

*Kop boven de discussie in Trouw
tussen leden van het Filosofisch
elftal op 13-10-2023*

De komende maanden

Agenda

12 november 2023	09.30	Herdening overledenen, ds. Kim de Berg
26 november 2023	09.30	ds. Elly van Kuijk
10 december 2023	09.30	Adventdienst, ds. Kim de Berg
17 december 2023	16.00	Kerkfeest voor jong en oud, ds. Kim de Berg
20 december 2023	20.00	Christmas Carols zingen, o.l.v. Eroca de Wijs, St. Joostkapel
24 december 2023	19.30	Kerstavond, ds. Kim de Berg
31 december 2023	09.30	ds. Kim de Berg
07 januari	2024 11.00	ds. Kim de Berg
21 januari	2024 11.00	Reliëfdienst, ds. Lense Lijzen
04 februari	2024 11.00	ds. Kim de Berg
18 februari	2024 11.00	Reliëfdienst, ds. Wilhelm Lagrouw
03 maart	2024 11.00	ds. Kim de Berg
17 maart	2024 11.00	Reliëfdienst, ds. Alex Noord
28 maart	2024 19.30	Witte Donderdag, gezamenlijke dienst met ELG, ds. Kim de Berg
29 maart	2024 19.30	Goede Vrijdag, gezamenlijke dienst met ELG, ds. Kim de Berg
31 maart	2024 09.00	1e Paasdag, ds. Kim de Berg
14 april	2024 10.30	ds. Kim de Berg
28 april	2024 10.30	ds. Judith Vogel
12 mei	2024 10.30	Jubileum 50 jaar Federatie Gouda Dienst buiten met picknick, ds. Kim de Berg
19 mei	2024 10.30	1e Pinksterdag, ds. Martijn Junte
26 mei	2024 10.30	ds. Marijn Vermet
09 juni	2024 10.30	ds. Kim de Berg
23 juni	2 024 10.30	ds. Elly van Kuijk

ederatie Gouda
Doopsgezinden
Remonstranten
Vrijzinnige Protestanten
Directe Leden

